

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2017. május 10. és május 17. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és 2017. május 17. napján kihirdette a következő

Í T É L E T E T:

A csalás büntette és más bűncselekmény miatt I. r. vádlott és társa ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 24.Bf.6940/2016/13. számú ítéletét I. r. vádlott vonatkozásában **megváltoztatja.**

I. r. vádlott bűnös továbbá bűnsegédként elkövetett sikkasztás büntetében [Btk. 372. § (1), (3) bekezdés a) pontja].

A halmazati büntetesként kiszabott pénzbüntetés napi tételeinek számát 540 (ötszáznegyven) napi tételre, ezáltal a pénzbüntetés összegét 540.000 (ötszáznegyvenezer) forintra súlyosítja.

A pénzbüntetés egy havi részletének összege 54.000 (ötvennégyezer) forint, az első havi részlete 2017. június 15. napjáig esedékes.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét I. r. vádlottal szemben helybenhagyja azzal, hogy az elsőfokú ítélet rendelkező részének utolsó bekezdését mellőzi.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2016. január 28. napján kelt, 19.B.XVII.12.660/2014/36. számú ítéletével I. r. vádlott bűnösnek mondta ki orgazdaság büntetében [Btk. 379. § (1) bekezdés c) pont, (3) bekezdés a) pont] és csalás büntetében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont]. Ezért öt halmazati büntetésül 10 hónapi szabadságvesztésre és 1 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani, azzal hogy az I. r. vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. Az I. r. vádlott vonatkozásában elrendelte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 55.B.XIV.36.627/2008/32. számú ítéletével kiszabott 8 hónapi börtönbüntetés végrehajtását.

A bíróság II. r. vádlottat bűnösnek mondta ki sikkasztás büntetében [Btk. 372. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont]. Ezért öt 150 napi tétel, napi tétel összegenként 1000 forint, összesen 150.000 forint pénzbüntetésre ítélte. Rögzítette, hogy a pénzbüntetést meg nem fizetése esetén fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

Az I. r. vádlottat kötelezte az eljárás során felmerült 1.600 forint bűnügyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész I. r. vádlott terhére a fő és mellékbüntetés tartamának a súlyosításért és a sértettl magánfél polgári jogi igényének érdemi elbírálása végett, míg I. r. vádlott és védője, valamint a II. r. vádlott védője a vádlottak felmentéséért jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Főügyészség Bfel.10.657/2014/3. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, míg a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak.

Az elsőfokú bíróság ítéletét mindkét vádlott tekintetében megalapozottnak, kellően mérlegeltnek és megindokoltnak, a bűnösség és a minősítés tekintetében törvényesnek tartotta.

Az I. r. vádlott vonatkozásában további súlyosító körülményeket - kriminológiai értelemben speciális visszaesőnek is tekintendő voltát, továbbá, hogy a 2. tényállási pontban írt cselekményével komoly kellemetlenséget okozott a kisgyermekes családnak - jelölt meg. Azzal érvelt, hogy az I. r. vádlottal szemben halmazati büntetésül kiszabott szabadságvesztés és közügyektől eltiltás tartama enyhe, nem igazodik a cselekmények tárgyi súlyához és a bűnösségi körülményekhez, a középértéktől nagymértékben elmarad, és nem felel meg a büntetés kiszabási elveknek sem. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság adós maradt a sértettl magánfél által bejelentett polgári jogi igényről történő döntéssel, melynek érdemi elbírálása és az annak való helyt adás indokolt.

A II. r. vádlott vonatkozásában a kiszabott büntetés enyhítésére nem látott alapot.

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2016. december 15. napján kihirdetett 24.Bf.6940/2016/13. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét mind I. r. vádlott, mind pedig II. r. vádlott vonatkozásában megváltoztatta.

I. r. vádlottat az ellene orgazdaság büntette [Btk. 379. § (1) bekezdés c) pont, (3) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól felmentette. Az I. r. vádlottat - a halmazati büntetésre utalás mellőzése mellett - 350 napi tétel pénzbüntetésre ítélte, megállapítva, hogy egy napi tétel összege 1000 forint, a kiszabott összesen 350.000 forint pénzbüntetés megfizetésére egyben 10 havi részletfizetést engedélyezett azzal, hogy egy havi részlet összege 35.000 forint, az első havi részlet megfizetésének időpontja 2017. január 15. napja, minden további részlet a soron következő hónap 15. napján esedékes. Rögzítette, hogy a havi részlet megfizetésének elmulasztása esetén a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét napi tételenként egy napi szabadságvesztésre kell átváltoztatni. A Pesti Központi Kerületi Bíróság 55.B.XIV.36.627/2008/32. számú ítéletével kiszabott 8 hónap börtönbüntetés végrehajtásának elrendelésére vonatkozó rendelkezést mellőzte.

II.r. vádlott cselekményének az elbírálása során az 1978. évi IV. törvény [korábbi Btk.] rendelkezéseit alkalmazta, cselekményét e törvény 317.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő sikkasztás büntettének minősítette. A II. r. vádlottat - büntetés kiszabása helyett - 1 év időtartamra próbára bocsátotta.

Sértettl magánfél polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította, pontosította a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezést, egyebekben az elsőfokú ítéletet mindkét vádlott vonatkozásában helybenhagyta.

A másodfokú bíróság ítélete ellen, az orgazdaság büntettének a vádja alóli felmentése miatt az I. r. vádlott terhére az ügyész jelentett be fellebbezést, e vádlott orgazdaság büntetében történő bűnösségének a megállapítása, vele szemben halmazati büntetesként szabadságvesztés és közügyektől eltiltás kiszabása, valamint a Pesti Központi Kerületi Bíróság 55.B.XIV.36.627/2008/32. számú ítéletével kiszabott 8 hónapi szabadságvesztés végrehajtásának az elrendelése érdekében.

A másodfokú bíróság döntése alapján az elsőfokú bíróság ítélete II. r. vádlott vonatkozásában jogerőre emelkedett.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.92/2017/1. számú átiratában az ügyészi fellebbezést - az I. r. vádlott terhére megállapítani indítványozott cselekmény minősítése tekintetében történt módosítással - fenntartotta.

Álláspontja szerint mind az első-, mind pedig a másodfokú bíróság a perrendi szabályok betartása mellett folytatta le az eljárást.

Helyesen észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság nem teljes körűen szerezte be a releváns bizonyítékokat és a bizonyítékok között fellelhető ellentmondások feloldására sem történt meg maradéktalanul, ezért helytállóan járt el, amikor a hiányosságokat bizonyítás felvételével pótolta.

Mindemellett - a másodfokú bíróság kiegészítéseivel - megállapított tényállást a Be. 351. § (2) bekezdés c) pontjában írt okból még mindig kisebb mértékben megalapozatlannak tartotta, amely megalapozatlanság azonban a Be. 388. § (2) bekezdésében írtak szerint az iratok tartalma alapján kiküszöbölhető. Indítványozta, hogy harmadfokú bíróság ilyen módon korrigálja a másodfokú ítélet 6. oldalán rögzített, az elsőfokú bíróság ítéletének tényállását kiegészítő, illetve helyesbítő megállapításokat a következők szerint:

- Ne mellőzze, hanem az elsőfokú ítélettel egyezően állapítsa meg, hogy az I. r. vádlott a havi részleteket nem fizette.
- A másodfokú ítélet indokolásából a vonatkozó rész átemelésével, a dátum feltüntetése mellett rögzítse, hogy az I. r. vádlott a szerződés megkötését és a gépkocsi átvételét követően 2013. január 25. napján kéthavi elmaradt lízingdíjat megfizetett a lízing-bérbeadó részére, azonban ezt követően a havi részleteket felszólítások ellenére sem fizette be sértett2 felé. Az I. és II. r. vádlott egyaránt csak ígéretet tett a tartozás rendezésére és a szerződés lezárására további befizetés azonban nem történt.
- II. r. vádlott 2013. április 29. napján tett feljelentéséhez csatolt bérleti szerződésalapján rögzítse, hogy az I. és II. r. vádlott között létrejött bérleti szerződés tartalmazza a sértett2 lízingszerződésének számát is.
- Állapítsa meg, hogy a büntetőeljárásban a járműre tárgykörözést adtak ki és a rendőrség felszólította az I. r. vádlottat, hogy a kihallgatásra a szóban forgó járművel érkezzen, ezt követően került sor arra, hogy az I. r. vádlott 2013. július 17. napján az Opel ... típusú járművet leadta a tulajdonosának.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség álláspontja szerint az elsőfokú és a másodfokú bíróság is eleget tett az indokolási kötelezettségének.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság volt az, amelyik okszerűen vont következtetést mindkét tényállás vonatkozásában az I. r. vádlott bűnösségére, téves azonban az I. r. vádlott 1. tényállási pontban írt cselekményének a minősítése.

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság tévedett akkor, amikor az I. r. vádlottat az 1. tényállási pontban írt cselekmény vonatkozásában felmentette, annak ellenére, hogy vizsgálta azt, hogy az I. r. vádlott tevőlegessége minősülhet-e a vádtól eltérően.

Az ügyészi álláspont szerint a másodfokú ítéletből is kitűnik, hogy a vádlottak szándéka az volt, az I. r. vádlott a lízingdíjak továbbfizetése mellett használja a járművet, majd a lízingszerződés lejártát követően annak tulajdonjogát megszerezze. I. r. vádlott tisztában volt a lízing természetével, a gépjármű lízingelt voltával, hiszen a vádlottak között létrejött bérleti szerződés rögzítette is a lízingszerződés adatát. Ha I. r. vádlott nem vállalkozik arra, hogy a II. r. vádlott helyett fizet és ily módon segítségére van, II. r. vádlott sem valósítja meg a sikkasztást. Az, hogy a II. r. vádlottnak mindenképpen szándékában állt a jármű bérbeadása nem változtat azon a tényen, hogy ez, a konkrét esetben az I. r. vádlott révén valósult meg. A Fellebbviteli Főügyészség álláspontja szerint az I. r. vádlott tehát bűnsegédként valósította meg a Btk. 372. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő sikkasztás büntetettét.

A bűnösségi körülmények az ügyészi álláspont szerint hiánytalanok, azonban az I. r. vádlottal szemben halmazati büntetést kell alkalmazni, amely a másodfokú bíróság által kiszabottnál súlyos büntetést indokol.

Ezért a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség indítványozta, hogy a harmadfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék ítéletét I.r. vádlott vonatkozásában változtassa meg, az I.r. vádlott bűnösségét állapítsa meg bűnsegédként elkövetett sikkasztás büntetében is és halmazati büntetésül alkalmazzon vele szemben súlyosabb büntetést.

A harmadfokú nyilvános ülésen az ügyész a Fellebbviteli Főügyészség átiratában foglaltakat változatlan tartalommal fenntartotta. Az abban írtak szerint az I. r. vádlott további bűnösségének a megállapítását, súlyosabb, halmazati büntetés kiszabását és egyéb, törvényes jogkövetkezmények alkalmazását indítványozta.

A harmadfokú nyilvános ülésen az I. r. vádlott védője - a másodfokú eljárásban előterjesztett előkészítő irat tartalmára utalva - megismételte azt az álláspontját, hogy az I. r. vádlott sem az 1., sem a 2. tényállási pontban írt cselekménnyel nem követett el bűncselekményt, mert az ahhoz szükséges szándékossága hiányzott. Emellett, az I. r. vádlott bűnösségének a megállítása esetén, védence javára enyhítő körülményként kérte értékelni, az I. r. vádlott 52 éves korát, kiemelkedő társadalmi hasznú nevelőszülői munkavégzését, - megítélése szerinti - becsületes életvezetését. Kifejtette, hogy a büntetési célok nem indokolhatják védenccével szemben szabadságvesztés kiszabását. Nyilatkozatot csatolt melyben sértett1 (magánfél) kijelentette, hogy I. r. vádlott a fennálló 350.000 forint tartozását 2017. április 12. napján megfizette, vele szemben további követelése nincs.

I. r. vádlott bejelentette, hogy a harmadfokú nyilvános ülésen nem kíván részt venni.

A bejelentett ügyészi fellebbezés az alábbiak szerint alapos.

A harmadfokú bíróság a Be. 387. § (1) bekezdése alapján az ügyészi fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárással együtt bírálta felül abból a szempontból is, hogy az eljárási szabályokat az első-, illetve a másodfokú bíróság megtartotta-e, illetve, hogy a másodfokú határozat megalapozott-e vagy sem.

A Be. 385. §-ban írt rendelkezésre tekintettel a Be. 349. § (1) bekezdése és a Be. 387. § (2) bekezdése alapján, az I. r. vádlott vonatkozásában a másodfokú ítélet minden rendelkezését felülvizsgálta. (Azonos tartalommal: EBH2007. 1595. II. pont)

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok betartása mellett folytatta le az eljárását.

Megállapítható volt az is, hogy a Fővárosi Törvényszék a vonatkozó perrendi szabályok betartása mellett, kellő alapossággal folytatta le az eljárását.

Helytállóan észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének tényállása részben megalapozatlan, mivel az elsőfokú bíróság nem tett teljeskörűen eleget az ügy felderítésére vonatkozó kötelezettségének.

Ezért, helyesen járt el a másodfokú bíróság akkor, amikor a 2016. november 23. napján megtartott nyilvános ülés eredményeként a Be. 353.§ (1) és (2) bekezdése alapján az ügyet tárgyalásra utalta, majd a 2016. december 16. napján megtartott tárgyaláson részbizonyítást vett fel.

A másodfokú bíróság az 1. tényállási pont vonatkozásában helytállóan észlelte, hogy az elsőfokú bíróság nem tisztázta sértett2 első, 2015. november 13. napján történt közlésében a lízingbefizetésekkel kapcsolatos ellentmondásosságot. A sértett2 jogi osztálya felé intézet újabb

megkereséssel, illetve az arra, 2016. december 1. napján kelt válaszával a 2013. január 23. napján történt befizetésekkel kapcsolatos adatok egyértelművé váltak.

A 2. tényállási pont vonatkozásában ugyancsak helytállóan észlelte a másodfokú bíróság azt, hogy az elsőfokú bíróság nem tárta fel teljes körűen, I. r. vádlott tudott-e a közüzemi díjtartozásokról az ingatlan 2013. március 20. napján sértett1 részére történő bérbeadásakor. Helyesen észlelte azt is, hogy az elsőfokú tárgyaláson felmutatott számlalevélre, mint bizonyítékra az elsőfokú bíróság úgy hivatkozott, hogy annak releváns tartalmát az iratokban nem rögzítette. Ezért a KII vezetőjének, tanú1-nek engedélyezett írásbeli tanúvallomás alapján tisztázni próbálta a 2013. március 20. napját megelőzően kelt bérleti szerződések tartalmát és azok megszűnésének az okát. Megkereste tanú2-t az elsőfokú tárgyaláson felmutatott számlalevelek másolatának a megküldése érdekében. Adatszolgáltatást kért a cég1-től és cég2-től a közüzemi díjtartozásokkal kapcsolatos felszólítások megtörténte és a 2013. március 20. napjáig felhalmozott díjhátralék mértéke vonatkozásában. Az így beszerzett bizonyítékokat a tárgyalásának az anyagává tette.

A harmadfokú bíróság megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék által felvett bizonyítás mind az 1., mind a 2. tényállási pont tekintetében szükséges és a cselekmény I. r. vádlott szempontjából történő megítéléséhez nélkülözhetetlen volt. Ennek tükrében a Fővárosi Ítéltábla maradéktalanul egyetértett a Fővárosi Törvényszék tényállás kiegészítésével, amelyet a másodfokú bírósági határozat 6. oldal 4. bekezdése, több albekezdésben tartalmaz.

A harmadfokú bíróság nem osztotta teljes körben a Fellebbviteli Főügyészség átiratában írt, a tényállás további kiegészítésével kapcsolatos indítványokat, illetve az azokhoz fűzött okfejtéseket.

A Fellebbviteli Főügyészség érvelése szerint nem mellőzhető a tényállásból - az elsőfokú ítéletben tett - ténymegállapítás, mely szerint I. r. vádlott a havi részleteket nem fizette meg. A harmadfokú bíróság álláspontja szerint ez az ügyési megállapítás félreértésen alapul.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság ugyanis azt rögzítette, hogy I. r. vádlott a gépjárművet „2013. július 17-ig használta, azonban a megállapodással ellentétben bérleti díjat nem fizetett és a havi részleteket sem fizette be sértett2 felé”. (3. oldal, 1. tényállási pont leírását tartalmazó rész, 3. bekezdés) E megfogalmazásból az következne, hogy az I. r. és a II. r. vádlott között létrejött bérleti szerződés a sértett2-t megillető lízing díjon felül, a II. r. vádlottat megillető bérleti díj fizetésére is vonatkozott.

A Fővárosi Törvényszék a felvett bizonyítás eredményeként azt állapította meg a tényállás kiegészítésében, hogy „a lízingdíjon felül az I. r. vádlottnak (...) bérleti díjat a II. r. vádlott részére nem kellett fizetnie”. (6. oldal, 4. bekezdés, 3. albekezdés)

A harmadfokú bíróság álláspontja szerint a másodfokú bíróság helytállóan mellőzte az elsőfokú bíróság tényállásából az idézett megállapítást. Az I. r. és II. r. vádlott között 2013. január 21. napján létrejött „gépkocsi bérleti szerződés” 11. pontja szerint „a bérleti díj 80.000 Ft/hó”. (nyomozati iratok 43. oldala) A II. r. vádlott és a sértett2 között 2012. január 30. napján létrejött „szerződés módosítás” szerint a havi lízingdíj összege 77.046 forint. (nyomozati iratok 75. oldala). A két összeget egybevetése útján megállapítható, hogy a II. r. vádlott nem kötött ki külön öt megillető bérleti díjat az I. r. vádlott felé, a szerződés szerint csak a lízingdíjat, mint törlesztő részletet kellett az I. r. vádlottnak megfizetnie.

Ezt figyelembe véve a másodfokú bíróság tényállás módosítása helytálló, alaptalan - és egyben jogilag nem releváns - a Fellebbviteli Főügyészségnek erre vonatkozó tényállás-kiegészítésére irányuló indítványa.

A Fellebbviteli Főügyészség átiratában foglaltakkal szemben ugyancsak nem szükséges kiegészíteni a tényállást az I. és II. r. vádlott között létrejött szerződést követő első két törlesztő részlet

befizetésének az adataival és a gépkocsi leadási körülményeivel. A bíróság által megállapított tényállás ugyanis mindkét körülményt kellő pontossággal rögzítette.

A másodfokú bíróság nem csak az ítélet indokolásában állapította meg az adatpontosítás eredményeként azt, hogy „a 2013. január 25-i befizetések, a 2012. december 28-i és 2013. január 28.-i esedékességű havi törlesztő-részletet rendezték”, hanem a megállapítást a tényállás-kiegészítés részévé is tette. (3. oldal 2. bekezdés, illetve 6. oldal 4. bekezdés 4. albekezdés)

Az elsőfokú ítélet az 1. tényállási pont 3. bekezdésének utolsó mondatában a gépjármű visszaadási körülményeit kellő részletességgel rögzítette.

A harmadfokú bíróság osztotta a Fellebbviteli Főügyészségnek azt a megállapítását, mely szerint a másodfokú bíróság által megállapított tényállás kisebb mértékben továbbra is megalapozatlan és szükséges a tényállást kiegészíteni azzal, hogy a vádlottak között létrejött bérleti szerződés „tartalmazza a bank1 lízingszerződésének a számát”. Az iratok tartalma alapján megállapítható, hogy a hivatkozott szerződésbe foglalt szándéknyilatkozatban valóban szerepel a bank1 lízingszerződésének a száma, továbbá az is, hogy a szerződés 21. pontjából az is egyértelműen következik, hogy a gépjármű tulajdonjogát a II. r. vádlott csak a bank hozzájárulásával szerezheti meg. (nyomozati iratok 41. és 45. oldal). E tények alátámasztják azt az ítéleti megállapítást, hogy „I. r. vádlottnak tudomása volt arról, miszerint a gépkocsi lízingelt és II. r. vádlott annak nem tulajdonosa, így nem jogosult a gépjárművel a tulajdonos hozzájárulása nélkül rendelkezni”.

Ezért a Be. 388. § (1) és (2) bekezdése alapján a harmadfokú bíróság az ítélet 1. pontjában írt tényállást kiegészítette azzal, hogy: *A vádlottak között létrejött „gépkocsi bérleti szerződés” tartalmazta a bank1 lízingszerződésének a számát és e bank tulajdonosi rendelkezési jogát a gépjármű fölött.*

Az I. r. vádlott védője által a harmadfokú eljárásban csatolt nyilatkozata alapján szükséges volt az ítélet 2. pontjában írt tényállás kiegészítése azzal is, hogy *I. r. vádlott sértett1 részére utóbb 350.000 forintot fizetett, ezzel a sértettnek okozott kár teljes egészében megtérült.*

Az ekként kiegészített tényállás már a harmadfokú bíróság álláspontja szerint is helytálló, minden tekintetben megfelel a rendelkezésre álló bizonyítékoknak, így a harmadfokú eljárásban is irányadó volt.

Az elsőfokú bíróság bizonyítási és indokolási kötelezettségének eleget tett, ez utóbbi körben számot adott arról, hogy mely bizonyítékokat milyen körben fogadott el, a bizonyítékokat egyenként és összességében értékelte, ennek során logikai hibát nem vétett. A másodfokú bíróság - az általa tett korrekciók mellett - az elsőfokú bíróság ítéletét megalapozottnak értékelte.

I. r. vádlott cselekményeinek a büntetőjogi értékelése körében helyesen járt el a másodfokú bíróság amikor - az elsőfokú bírósággal egyezően - a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő 2012. évi C. törvény [Btk.] rendelkezéseit alkalmazta. A vád tárgyává tett cselekmények minősítésében és fenyegetettségében megnyilvánuló súly szerinti értékelésében az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény [korábbi Btk.] és a Btk. között nincs különbség. A jogkövetkezmények szempontjából a hatályos Btk. rendelkezései kedvezőbb elbírálást tesznek lehetővé, mind az ügyészség által indítványozott szabadságvesztés, mind a másodfokú bíróság által kiszabott pénzbüntetés szempontjából. (4/2014. (X. 14.) BK vélemény, illetve BH2016. 192.)

Helyesen járt el a másodfokú bíróság, amikor a 2. tényállási pontban írt cselekmény tekintetében helyben hagyta az elsőfokú bíróságnak azt az ítéleti megállapítását, hogy I. r. vádlott bűnös csalás büntetében [Btk. 373. § (1) és (3) bekezdés a) pont].

E vonatkozásban a másodfokú határozatot fellebbezési támadás nem érte.

A Fellebbviteli Főügyészség a másodfokú bíróságnak azt az ítéleti rendelkezését támadta, amelyben az I. tényállási pontban írt cselekmény tekintetében - az első fokú bíróság ítéletét megváltoztatva - I. r. vádlottat az ellene gazdaság büntette [Btk. 379. § (1) bekezdés c) pont és (3) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól felmentette. A fellebbviteli főügyészség indítványa szerint az I. r. vádlott ebben a cselekményben is bűnös, magatartása a Btk. 372. § (3) bekezdés a) pont szerinti bűnsegédként elkövetett sikkasztás büntettének minősül. E vonatkozásban az ügyészi fellebbezés és a főügyészségi álláspont alapos.

Helyesen állapította meg a másodfokú bíróság, - az elsőfokú bírósággal tartalmilag egyezően - hogy II. r. terhelt I. tényállási pontban írt cselekménye sikkasztás büntettként minősül. Miként a Kúria több eseti döntésben kifejtette: „amennyiben a lízingbeadó tulajdonjoga fennmarad és a lízingszerződés csak a használati jog időleges átengedését teszi lehetővé, a gépkocsi használatának tartós és oly módon történő átengedése, amely megszünteti a lízingbevevő ellenőrzési lehetőségét, alapot ad a sikkasztás megállapítására”. (BH2015. 325.) „Aki a rábízott idegen gépkocsit a tulajdonos hozzájárulása nélkül másoknak kölcsönadja, sikkasztást követ el. (...) A sikkasztás a vagyoni viszonyok rendjét sértő bűncselekmény. A rábízott idegen dologgal való engedély nélküli rendelkezéssel a sérelem beáll. (...) A sajátjakénti rendelkezés a sikkasztás törvényi tényállásában a cselekmény objektív ismérve; azt jelenti, hogy az elkövető a rábízott idegen dologra a tulajdonjog körébe tartozó olyan rendelkezési jogot gyakorol, amelyet a tulajdonoson kívül, annak engedélye nélkül, senki más nem gyakorolhatna.” (BH2005. 93.)

Jelen ügyben II. r. vádlott az általa lízingelt, 1.650.000 forint értékű gépjárművet tartós használatra bérleti szerződés megkötése útján I. r. vádlottnak bérbe adta úgy, hogy a lízingbe adó hozzájárulását ehhez nem kérte ki, cselekménye tehát a sikkasztás büntette vonatkozásában tényállásszerű, a II. r. vádlott azt nagyobb értékre követte el.

Tévedett azonban a másodfokú bíróság, amikor arra a következtetésre jutott, hogy I. r. vádlott I. tényállási pontban írt cselekménye nem valósított meg bűncselekményt és erre tekintettel a bűnössége sem állapítható meg. A másodfokú bíróság az gazdaság, a csalás, a bűnpártolás és a sikkasztáshoz nyújtott bűnsegély tekintetében is vizsgálta az I. r. vádlott magatartásának a tényállásszerűségét. Következtetései a Btk. 379. § szerinti gazdaság a Btk. 373. § szerinti csalás és a Btk. 282. § szerinti bűnpártolás bűncselekménye tekintetében helytállóak, a Btk. 372. §-ban meghatározott sikkasztás tekintetében azonban téves.

I. r. vádlott magatartása a más által lízingelt gépkocsinak a tulajdonos hozzájárulása nélküli további bérbevitelével természetében és jogilag is II. r. terhelt cselekményéhez kapcsolódik. A II. r. terhelt által megvalósított sikkasztás bűncselekménye az I. r. vádlottal létrejött bérleti szerződés megkötésével és a jármű I. r. vádlott részére történő azonnali átadásával valósult meg, befejezett bűncselekményként. A kérdés az, hogy hogyan kapcsolódik ehhez az I. r. vádlottnak az a magatartása, hogy bérbevevőként a szerződést megkötötte és a járművet átvette.

A választ a jogirodalom és a joggyakorlat a vádlottak elkövetési magatartásának az időbeli egybeesése, illetve elkülönülése alapján adja meg, melyet a joggyakorlat az időben egybeeső elkövetési magatartások esetén tovább bont abból a szempontból, hogy a szándékerősítő magatartás, konkrétan meghatározható cselekmény (cselekmények) tekintetében, vagy általánosan meghatározott cselekmények tekintetében érvényesült.

A jogirodalomban kialakult álláspont szerint az gazdaság „megszerzés” elkövetési magatartása csak akkor állapítható meg, ha az alapcselekmény befejezése időben megelőzi a megszerzést. „Ha ugyanis az alapcselekmény befejezése és a megszerzés egybeesik, nem gazdaság, hanem az

alapcselekményben való elkövetői magatartás valósul meg". (Büntetőjog II. a 2012. C. törvény alapján 636. old. HVG-Orac lap és könyvkiadó 2012.)

A Kúria - lopás és orgazdaság elhatárolása során - kialakított álláspontja szerint: „A lopási cselekményhez nyújtott bűnsegély és az orgazdaság között a legfontosabb elhatároló ismérv a következő: a lopási cselekmény elkövetéséhez segítséget nyújtó - akár fizikai, akár pszichikai - bűnsegéd tisztában van azon bűncselekmény konkrét elkövetési körülményeivel, melyet az elkövető megvalósít, azonban akkor, amikor az elkövető az előzetes hozzájárulását „bármely bűncselekményből származó” lopott dolog megszerzéséhez adja, már nem a lopáshoz nyújtott bűnsegédként, hanem az orgazdaság elkövetőjeként felel. (BH2016. 264.) A harmadfokú bíróság álláspontja szerint e határozatban írtak a sikkasztás és orgazdaság elhatárolása körében is értelemszerűen irányadók.

Az I. r. és II. r. vádlott szerződéskötésének és a jármű átadás-átvételének szükségszerű időbeli egybeesése, és az ezzel megvalósuló cselekmény szerződéskötés általi konkrét részleteinek az ismerete I. r. vádlott cselekményét is kiemelte az orgazdaság törvényi keretei közül és a sikkasztás bűncselekményének a tényállásába helyezte.

Nem osztotta a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletének 8. oldal 1. bekezdésében írt érvelést, mely szerint a sikkasztáshoz nyújtott bűnsegély jelen esetben azért nem állapítható meg, mert a II. r. vádlottnak eltökélt, személyhez nem köthető szándéka volt a gépjármű további bérbeadására, így a szerződéskötés nem értékelhető szándékerősítő magatartásként, illetve a jármű átvétele fizikai bűnsegélyként. A harmadfokú bíróság álláspontja ezzel szembe az, hogy a pszichikai bűnsegély jellemzője éppen az, hogy a tettesben a bűncselekmény elkövetésére vonatkozó szándék már kialakult, és a pszichikai bűnsegéd ezt az akarat elhatározást erősíti, támogatja. Ez jelen esetben is igaz, hiszen a tényleges, konkrét cselekmény az I. r. vádlott ilyen közreműködése nélkül nyilvánvalóan nem jöhetett volna létre. Ezért egyértelműen megállapítható, hogy I. r. vádlott magatartása szándék erősítően hatott II. r. vádlott cselekményéhez, így a bűnsegély megállapításához a Btk. 14. § (2) bekezdésben írt kritériumok megvalósultak.

Mindezekre tekintettel a harmadfokú bíróság I. r. vádlott bűnösnek mondta ki továbbá bűnsegédként elkövetett sikkasztás büntetében, amely cselekmény a Btk. 372. § (1) bekezdésébe ütközik és mivel azt - a Btk. 459. § 31. pont (6) bekezdés b) pontja szerint - nagyobb értékre követte el a (3) bekezdés a) pontja szerint minősül.

I. r. vádlott cselekményei a Btk. 6. § (1) bekezdése szerinti bűnhalmazatot képeznek.

A harmadfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság ítéletében a 19. oldal 3. bekezdésében és a másodfokú bíróság ítéletében a 8. oldal 5. bekezdésében az I. r. vádlott tekintetében felsorolt, az 56. BK véleményben foglaltakkal összhangban megjelölt bűnösségi körülményeket. E körülményeket azonban ki kell egészíteni azzal, hogy további, az I. r. vádlott javára szóló enyhítő körülmény az 1. tényállási pontban írt cselekmény tekintetében a bűnsegédi elkövetés, illetve a 2. tényállási pontban írt cselekmény vonatkozásában a kár megtérülésével kapcsolatos enyhítő körülmény súlyát növeli, a kár teljes, részben az I. r. vádlott révén történt megtérülése. (56. BK vélemény III. 5., illetve III.9. pont)

Az I. r. vádlottal szemben a büntetést a Btk. 81. § (1)-(3) bekezdésében írt halmazati büntetésre vonatkozó szabályok alkalmazásával kell kiszabni. E szabályok értelmében a vele szemben három hónaptól négy és fél évig terjedő szabadságvesztés lenne kiszabható.

A harmadfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az enyhítő körülmények jellegére és túlsúlyára is tekintettel I. r. vádlottal szemben e büntetési tétel legkisebb mértékének a kiszabása is túl szigorú lenne. Esetében a Btk. 82. § (1) bekezdésben írtak alkalmazandók és e szakaszhely (2) bekezdés d) pontja alapján a (3) bekezdés alkalmazásával - a másodfokú bíróság ítéletével egyezően - a Btk. 50. § szerinti pénzbüntetés kiszabása indokolt.

A pénzbüntetés kiszabása során a napi tételszám meghatározásakor figyelembe kell venni azt a tényt is, hogy az I. r. vádlottat további cselekményben is bűnösnek találta a harmadfokú bíróság, ezért a büntetés súlyosítása indokolt. E súlyosítás az I. r. vádlott terhére bejelentett fellebbezés folytán lehetséges.

A harmadfokú bíróság a pénzbüntetés napi tételeinek a számát a törvényi maximumra súlyosította, az 1000 forintban meghatározott napi tételösszeg érintetlenül hagyása mellett, ezáltal a pénzbüntetés összege 540.000 forintra emelkedett.

Az ügyészség által kiszabni indítványozott szabadságvesztés és annak következményeként a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának az elrendelése eltúlzott, különös tekintettel a cselekmények elkövetése óta eltelt hosszabb időre, - tekintettel az elévülésre is - mindkét cselekmény esetében a kár megtérülésére és az I. r. vádlott által nevelt négy kiskorú gyermekre tekintettel.

Az I. r. vádlott vagyoni, személyi körülményeire tekintettel az 50. § (4) bekezdésének a rendelkezése továbbra is indokolt, e vonatkozásban csak az első havi törlesztő részlet megfizetési időpontját kellett szükségszerűen a másodfokú ítéletben írtaktól eltérően meghatározni.

A harmadfokú bíróság sértettl magánfél polgári jogi igényének egyéb törvényes útra utasításáról alkotott másodfokú döntéssel és annak indokaival teljes mértékben egyetértett. Azon nem változtat érdemben az sem, hogy az ingatlan iroda mellett az I. r. vádlott is fizetett kártérítést a magánfélnek. Amennyiben a magánfélnek az I. r. vádlottal szemben nincs további követelése, úgy a büntetőeljáráson kívüli egyéb törvényes utat sem fogja igénybe venni az I. r. vádlottal szemben.

A harmadfokú bíróság a Be. 398. § (1) és (2) bekezdése alapján a rendelkező részben írt körben megváltoztatta.

Budapest, 2017. május 17.

Máziné dr. Szepesi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

dr. Fülöp Ágnes sk.
előadó bíró

dr. Magócsi István sk.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 24.Bf.6940/2016/13. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 5.Bhar.45/2017/5. számú ítéletében írt változtatással 2017. május 17. napján jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Budapest, 2017. május 17.

Máziné dr. Szepesi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Moncz Tímea
tisztviselő